

Nagykőrös. A nagykőrösi konferencia XVI. századi reggeli istentisztelet (príma) éneklésével kezdődött.

Prof. Burghard Schloemann nagykőrösi előadásában a „Miért van szüksége teológiára az egyházzenesznek, és egyházzenére a teológusnak?” kérdésre ke-reste a választ. *„Teológiában és zenében két terület találkozik, melyek egymást kiegészítik —és amennyiben szükséges— egymást korrigálják ... Az élő istentiszteletért viselt felelősség édes terhe nem egy vállon nyugszik. Lelkésznek és egyházzenesznek szükséges együttműködnie, mivel egy hajóban ülnek”* — hangzott a felelet.

Dávid István orgonaművésznek, a főiskola tanszékvezető tanárának, „Kántorképzésünk 10 éve az egyházzenei doktor szemével” címmel hangzott el gondolatébresztő visszatekintése.

Méhes Balázs orgonaművész, a nagykőrösi tanítóképző főiskola adjunktusa a herfordi egyházzenei főiskolán töltött egyéves tanulmányútjáról szóló élménybeszámolójában a németországi egyházzeneszképzés erősen gyakorlati jellegét hangsúlyozta.

A jövőről Pap Ferenc református lelkész, doktorandusz előadásában val-lástörténeti és bibliai teológiai alapvetés után a XXI. századi keresztyén isten-tisztelet külső és belső feltételeiről szólt.

Hargita Péter, a főiskola karvezetése számára témájával gyakorlati megközelítés-ben igyekezett fölvezetni a magyarországi énekkíséret történetének alakulá-sát, a mai problémákat, és tanácsokat adott a kántori szolgálatot végzőknek.

Végül Nagy István főigazgató záró áhítata előtt Bódiss Tamás Zsinati Ének-ügyi Előadó beszélt többek között a kántori szolgálat újragondolásának fel-aadatairól és értékelte a konferenciát.

Korunk nemzedékének, teológusainak és kántorainak nagy a felelőssége a jövő nemzedék egyházzenei fejlődésének alakításában. A liturgiai és egy-házzenei kérdésekben németországi, de magyarországi tapasztalatok alapján is közös gondolkodásra, együttműködésre van szükség lelkész és egyházz-zenész között ahhoz, hogy a jövőbeni megújulás értékmegőrző, több évszáz-a-dos múltból és évezredes közös forrásainkból táplálkozó „változás” legyen. Reméljük, a konferencia teljes anyagát nemsokára tanulmánykötet formájában mindannyian kezünkbe vehetjük!

Sasi Ildikó

Kántorképzésünk 10 éve?

Nem oly régen a főiskolai szintű kántorképzés újraindításának 10. évfordulóját ünnepeltük Debrecenben és Nagykőrösön. Hasonló örömök éltetik és hasonló gondok nyomasztják mindkét helyen a *kis* csapatot: a szellemi örökség felfe-dezésének élménye, a kétezer éves töretlen egyházzenei folytonosság iránti felelősség, az egyház XXI. századi jövődjének munkálása, az ütött-kopott múlttal való elodázhatatlan szembenézés és el- illetve leszámolás, emberek, intézmények, gyülekezetek közötti hídverés, a fojtogató közegyházi közöny.

Az elmúlt tíz vagy tizenhárom esztendő nem sok lényegi változást hozott. Ugyan régi iskoláink, épületeink visszakerültek, sőt az addig meglévőkkel együtt szépültek is, csak a hozzájuk tartozó és bennük lakozó korábbi *szellem* késlekedik, vagyis egészen pontosan nem tud szabadulni fogdájából, ahová korábban lassanként beszorították! Kinél, kiknél van a kulcs?

Különösen igaz ez az egyházzenesz- ill. kántorképzésre. A kántorlakások üresen maradtak, nincs pénz, nincs fizetés, a főállású kántor-egyházzenesz utópiaszámba megy. Az egyházalkotmány szerint a kántor 1933-ban tisztségviselő volt, míg 1994-ben (utasítható) alkalmazottá süllyedt; kántortörvény sincs, az állások betöltésének nincs tárgyilagosan mérhető és megkövetelhető rendje, továbbra sincsenek minősített egyházzenesz-állások, nincs kidolgozva a diplomák és végzettségek elismerésének rendszere.

A töretlenül virágzó, vagyis virágzásban tartott nyári tanfolyamok intézménye mindaddig helyes és támogató eszköz, míg nem a közegyházi kiskorúsítás *közérdekét* szolgálja (ki), azaz véleménytelen és leintható „falanszterkántorok” bevett szokásának életben tartását. Hol maradnak a nyári háromhetes lelkészképzők? Félreértés ne essék: ugyanarról van szó! Szükségszerű, hogy a nyári lelkes ifjúság minél nagyobb számban megjelenjék a felsőoktatási rendszer *különféle színvonalú* egyházzenesz-képző intézményeiben. Ehhez azonban vonzóvá, elérhetővé, önállóvá, kiszámíthatóvá kell tenni a képzést, az elvárásokat, magát a „szakmát”. Várjuk a megújult zsinat és egyházi vezetés bölcs és —amennyiben szükséges— radikális döntéseit, hisz végül is az istentiszteletről mint elsőszámú feladatunkról beszélünk — nem másról! Ezért kérdezzük: „*Kántorképzésünk 10 éve — Quo vadis?*”

Pap Ferenc

Az egyházi év és a kántori szolgálat a református egyházban

(Liturgia és egyházzene kapcsolata napjainkban)

A református istentisztelet keretein belül —függetlenül az egyházi év bármely szakaszától— kevés szabadsága van a kántornak. Ez abból is adódik, hogy az istentiszteletek prédikáció-központúak, a zenének csak a gyülekezeti énekben és az orgona be- ill. kivonulás alatti játékában van szerepe. Az imádságok szintén prózaiak, a lelkész és a gyülekezet párbeszéde teljesen hiányzik (kivéve az úrvacsorai alkalmakat). A gyülekezeti énekek kiválasztása sem a kántor feladata — ezt a lelképásztor teszi meg, mivel az énekeket a prédikáció alapjául szolgáló igéhez válogatja (a gyülekezet énektudásához mérten). Ez az elgondolás véleményem szerint helyes, hiszen az énekeknek szervesen kell kapcsolódnuk a hirdetett igéhez. Felmerül azonban a kérdés, hogy mi a kántor és a lelkész feladata a liturgiában. Nyilvánvaló, hogy egy kántor nem választhat textust az igehirdetéshez — az énekválasztás joga viszont, úgy érzem, megilletné.